

Άγιοι Απόστολοι του Σολάκη (Βυζαντινά αριστουργήματα της Αθήνας) (Πάνος Ν. Αβραμόπουλος, M.Sc Δ/χος Μηχανικός Ε.Μ.Π.)

[/ Πεμπτούσια](#)

Ένα από τα ορθόδοξα στολίδια, που καταυγάζει με το ηθικό θάμπος και το φέγγος του, την πολιτισμική ταυτότητα της Αθήνας, είναι ο ναός των Αγίων Αποστόλων του Σολάκη. Έχει ονοματοδοτηθεί του «Σολάκη», κατά πάσα πιθανότητα από το όνομα της οικογένειας που έκανε την συντήρησή του. Ο ναός βρίσκεται μέσα στον χώρο της Αρχαίας Αγοράς, που με το μοναδικό ιστορικό της κλέος, του προσδίδει ατίμητη ηθική και πολιτισμική αξία. Ως πιθανός χρόνος κατασκευής του ναού, είναι το διάστημα μεταξύ του 10-ου και του 12-ου αιώνας και στην τοποθεσία όπου τον 2-ο μ.Χ. αιώνα υφίστατο το Νυμφαίο και η Νοτιανατολική κρήνη της Αγοράς. Σε ότι αφορά τα θρυλούμενα γύρω από τον ναό, υφίστανται μαρτυρίες που λένε, ότι μέχρι και τις αρχές του 12-ου αιώνα, κάτω από το ναό υπήρχε μια μυστική κρύπτη. Σήμερα ο ναός των Αγίων Αποστόλων έχει την μορφή, όπως αυτή διαμορφώθηκε κατά τις εργασίες

αναστήλωση του 1954-56.

Στο διάβα του χρόνου ο ναός υπέστη πολλές αισθητικές παρεμβάσεις και η τελευταία εξ αυτών έλαβε χώρα το διάστημα 1876-82. Παραπλεύρως του ναού στον χώρο της αρχαίας Αγοράς υφίσταντο και άλλοι μικροί ναΐσκοι, οι οποίοι καταστράφηκαν γύρω στο 1930, με τις ανασκαφικές εργασίες της Αμερικάνικης Σχολής Κλασικών Σπουδών. Ο ευρύτερος χώρος της αρχαίας Αγοράς, στον οποίο είναι κτισμένος ο ναός των Αγίων Αποστόλων, στα χρόνια της οθωμανικής δουλείας αποκαλούνταν «Βρυσάκια». Η ονομασία αυτή ήρε την καταγωγή της είτε από το ιερό του Σαλαμίνιου ήρωα Ευρυσάκη, είτε από τις πολλές κρήνες-βρύσες, που υπήρχαν στην περιοχή. Σε ότι αφορά την αρχιτεκτονική τεχνοτροπία του ναού, είναι απλός, τετρακιόνιος, σταυροειδής, εγγεγραμμένος, με διαγώνιες κόγχες, αψίδες στις τέσσερις πλευρές του και νάρθηκα στην δυτική πλευρά. Ο ναός δομήθηκε με μεγάλες συμμετρικές πέτρες και στο υψηλό τμήμα του, με το βυζαντινό πλινθοπερίκλειστο σύστημα, το οποίο είναι επενδυμένο με οδοντωτές ταινίες κεραμικού διάκοσμου. Το σχήμα των κεραμιδιών στους εξωτερικούς τοίχους, σχηματίζει αραβικά ιδεογράμματα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι εξωτερικοί τοίχοι παρουσιάζουν μια επιβλητική ποικιλία χρωμά-των, από τα διάφορα υλικά στα οποία συντίθενται. Στο εσωτερικό του ναού ο τρούλος, οι τοίχοι του νάρθηκα και ο χορός, είναι επενδυμένοι με δίλοβα παράθυρα. Παράλληλα στο νάρθηκα έχουν τοποθετηθεί υψηλής αισθητικής τοιχογραφίες, οι οποίες έχουν αφαιρεθεί από την εκκλησία του Αγίου Σπυρίδωνος της οδού Λυσίου. Σπουδαίες ακόμα τοιχογραφίες του 17-ου αιώνα, έχουν

αναδειχθεί στο κεντρικό σώμα του ναού και στο ιερό βήμα. Στην αισθητική αποτίμηση των Αγίων Αποστόλων του Σολάκη, πρέπει να καταγράψουμε και το μαρμάρινο δάπεδο, στην μέση του οποίου το μωσαϊκό είναι κατά τα καθολικά στις μονές του Άθω. Οι Άγιοι Απόστολοι του Σολάκη, αποτελούν ένα σπουδαίο ορθόδοξο μνημείο, που λαμπρύνει την πολιτισμική ταυτότητα της Αθήνας, συναιρώντας αναφορές στον αρχαίο ελληνικό κόσμο, με την πολύπλαγκτη βυζαντινή παράδοση.